

University of Groningen

(Erf)belastingrenteperikelen (III)

Burgerhart, W.

Published in:
Estate Tip Review

DOI:
[10.5553/ET/157254212018015003001](https://doi.org/10.5553/ET/157254212018015003001)

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2018

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):
Burgerhart, W. (2018). (Erf)belastingrenteperikelen (III): Op weg naar een andere/betere regeling? *Estate Tip Review*, 2018(3). <https://doi.org/10.5553/ET/157254212018015003001>

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Boom juridisch
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
E info@bjv.nl
I www.boomjuridisch.nl

EstateTip

Review

Afl. 2018-03

24 januari 2018

(Erf)belastingrenteperikelen (III) Op weg naar een andere/betere regeling?

De trouwe lezer van de *EstateTip* Review weet dat de redactie de belastingrente over de erfbelasting in de gaten houdt. Wij besteedden hieraan eerder aandacht in *EstateTip* Review 2014-31 en 2014-36.

De (erf)belastingrenteregeling is te vinden in artikel 30g Algemene wet inzake rijksbelastingen, en luidt thans (vanaf 1 januari 2013) voor zover relevant als volgt:

- '1. Indien met betrekking tot de erfbelasting een belastingaanslag met een door de belastingplichtige te betalen bedrag aan belasting wordt vastgesteld, wordt met betrekking tot die belastingaanslag rente – belastingrente – in rekening gebracht.
 2. De belastingrente wordt enkelvoudig berekend:
 - a. indien het betreft een belastingaanslag ter zake van een overlijden: over het tijdvak dat aanvangt 8 maanden na het overlijden en eindigt op de dag voorafgaand aan de dag waarop de belastingaanslag invorderbaar is ingevolge artikel 9 van de Invorderingswet 1990;
 - b. indien het betreft een belastingaanslag ter zake van een verkrijging ten gevolge van de vervulling van een voorwaarde: over het tijdvak dat aanvangt op de dag van de vervulling van de voorwaarde en eindigt op de dag voorafgaand aan de dag waarop de belastingaanslag invorderbaar is ingevolge artikel 9 van de Invorderingswet 1990;
 - c. (...)
- De renteberekening heeft als grondslag het te betalen bedrag aan belasting.'

Het zij nog maar eens opgemerkt dat de renteregeling een prikkel dient te zijn voor een tijdige aangifte voor de erf- en schenkbelasting. De huidige stand van de belastingrente, te weten 4 procent (artikel 30hb Algemene wet inzake rijksbelastingen), zal daaraan zeker een bijdrage leveren. Het is echter niet 'uit te leggen' dat zelfs(?) bij een tijdige aangifte, binnen de acht maanden van artikel 45 lid 1 SW 1956, belastingrente op de aanslag kan verschijnen. Indien men belastingrente wil vermijden of beperken, wordt de wettelijke aangiftetermijn in feite drastisch verkort omdat de aanslagdatum dan ruim binnen de aangiftetermijn gelegen moet zijn (zie hierover *EstateTip* Review 2014-36). Mede door de forse (erf)belastingrente die als een onderdeel van de heffing kan worden aangemerkt, wordt de aangifte erfbelasting een wezenlijk onderdeel van de estate planning na overlijden.

Technisch gezien valt de regeling ook nog te verbeteren, bijvoorbeeld door de toepassing van de renteregeling bij tweetrapstestamenten te onderscheiden van de voorwaardelijke verkrijgingen in het algemeen (zie onder andere over de

erfbelastingrente bij tweetrapstestamenten, W. Burgerhart, '(Erf)belastingrente, een aandachtspunt bij een boedelafwikkeling', *WPNR* 2014/7012).

Recente berichten geven echter hoop op betere tijden voor de renteregeling over de erfbelasting. Het begon met de brief van de staatssecretaris van Financiën aan de Tweede Kamer met de twintigste halfjaarreportage, waarin een onderdeel aan de schenk- en erfbelasting was gewijid, luidend als volgt (*Kamerstukken II* 2017/18, 31066, 389, p. 2):

'Daarnaast is gebleken dat de oplevering van het nieuwe behandelstelsel voor de schenk- en erfbelastingprocessen is vertraagd, waardoor de aanslagen later dan normaal zullen worden opgelegd. Bij Najaarsnota is uw Kamer hierover reeds geïnformeerd (Kamerstuk 34 845, nr. 1). De raming voor de schenk- en erfbelasting in 2017 is met 450 miljoen euro neerwaarts bijgesteld op basis van de gerealiseerde kasontvangsten tot en met de maand oktober. Het bedrag dat als gevolg van de vertraagde oplevering van het nieuwe behandelstelsel in 2017 niet opgelegd kan worden, zal in latere jaren alsnog geïnd worden. Bovenal beseft ik dat dit voor belastingplichtigen, die een dierbare hebben verloren, vervelend is. Graag maak ik duidelijk en zeg ik toe dat er geen belastingrente in rekening wordt gebracht, die het gevolg is van vertraging bij het automatiseringssysteem van de erfbelasting. Dit betekent dat bij belastingaanslagen geen belastingrente in rekening wordt gebracht over aangiften met betrekking tot overlijdens vanaf 1 januari 2017. Reeds in rekening gebrachte belastingrente over aangiften met betrekking tot overlijdens vanaf die datum zal door de Belastingdienst worden teruggegeven. Ik zal dit in een beleidsbesluit vastleggen. De maatregel geldt zolang als nodig is. De benodigde incidentele middelen zijn binnen artikel 1 van de Financiënbegroting vrijgemaakt. Bovendien merk ik nog op dat bij het pakket Belastingplan 2018 een motie van het Kamerlid Aukje de Vries (VVD) is aangenomen waarin de regering wordt verzocht onderzoek te doen naar de redelijkheid, billijkheid en rechtvaardigheid van de regeling belastingrente. Ik zal onderzoeken of een meer structurele oplossing te vinden is voor de situatie dat belastingplichtigen bij een tijdige en juiste belastingaangifte erfbelasting toch tegen belastingrente aanlopen.'

Dát de belastingrente over de verkrijgingen naar aanleiding van overlijdensgevallen na 1 januari 2017 achterwege blijft, is positief. De aanleiding daarvoor, een falend automatiseringssysteem, is natuurlijk bedenkelijk. Gelukkig zal als gevolg van de motie van Aukje de Vries de renteregeling zélf op de onderzoekstafel komen te liggen. De hoop is gevestigd op een gedegen onderzoek dat voldoende basis gaat bieden voor een verandering van de belastingrenteregeling.

De gemelde motie, die met algemene stemmen wordt aangenomen, luidt als volgt (*Kamerstukken II* 2017/18, 34785, 70):

'(...) overwegende dat de regeling belastingrente als onrechtvaardig wordt ervaren door bedrijven en burgers;
constaterende dat de Belastingdienst vaker belastingrente int dan dat ze uitbetaalt;
constaterende dat bedrijven nu soms 8% belastingrente betalen;
verzoekt de regering te onderzoeken in hoeverre de huidige regeling redelijk, billijk en rechtvaardig is, de gehanteerde percentages marktconform zijn en waar eventuele aandachts- en verbeterpunten zitten;
verzoekt de regering tevens de Tweede Kamer te rapporteren over de uitkomsten voor 1 juli 2018, (...)'

Wat direct opvalt, is de constatering dat de Belastingdienst vaker belastingrente int dan dat ze uitbetaalt. Voor de belastingrente over de erfbelasting is dat een onbetwistbare conclusie omdat de Algemene wet inzake rijksbelastingen geen grondslag biedt voor *vergoeding* van de over de erfbelasting betaalde belastingrente. Deze belastingrente krijgt daardoor het karakter van een boete voor een 'te late' aangifte. Voor andere heffingen is een vergoedingsregeling overigens wel beschikbaar.

Dat de wettelijke regeling een prikkel voor de belastingplichtige bevat om tijdig aangifte te doen, is te begrijpen. Bij tijdige aangifte zou dan echter geen prikkel gevoeld mogen worden, zoals nu wel het geval kan zijn. De rente mag niet als een 'quasi-boete' worden gebruikt. Vergoeding van betaalde rente zou een wettelijke basis moeten krijgen. Bovendien zouden de onderzoekers zich misschien eens kunnen buigen over een wettelijke prikkel voor de Belastingdienst om tijdig aan aanslag op te leggen. Het denken over een evenwichtig systeem, met een prikkel om tijdig aan te geven maar ook een prikkel om tijdig een aanslag op te leggen, is begonnen.

Tot volgende week!

Prof. mr. dr. W. Burgerhart

Boomjuridisch

www.scholsburgerhartschols.nl www.boomjuridisch.nl

© 2018 Boom juridisch | ScholsBurgerhartSchols

Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de inhoud van *EstateTip Review* aanvaarden de uitgever en de redactie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid.